

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

კლავდიუს I

კლავდიუს I, ტიბერიუს კლავდიუს დრუზუს ნერონ გერმანიკუსი (Tiberius Claudius Drusus Nero Germanicus) (ძვ. წ. 1. VIII. 10, ლუგდუნუმი, ახლანდ. ლიონი, – ახ. წ. 13. X. 54), რომის იმპერატორი 41-54. იმპერატორად გამოაცხადეს ჯარისკაცებმა იმპ. კალიგულას მოკვლის შემდეგ. თავდაპირველად არ ერეოდა სახელმწ. საქმეებში, დაკავებული იყო მეცნიერებით, კერძოდ, რომისა და ეტრუსკების ისტორიის შესწავლით. იმპერატორად გამოცხადების შემდეგ გაატარა მასშტაბური პროგრ. ღონისძიებები: გააუმჯობესა იმპერიის ფინანს. მდგომარეობა; რომის მოქალაქეობა მიანიჭა პროვინციელებს; შეიტანა ცვლილებები მემკვიდრეობით, საქორწინო და მონების სამართალში; მის დროს ჩაეყარა საფუძველი ბიუროკრ. აპარატს; სენატის ხარჯზე საგრძნობლად გაფართოვდა იმპერატორის ძალაუფლება. კ. I-მა დააწინაურა მხედართა წრიდან გამოსული, აგრეთვე გააზატებული ადამიანები; ეწეოდა ფართო სამშენებლო საქმიანობას.

კ. I-მა გაათავისუფლა პროპარტული პოზიციის გამო შეპყრობილი არმენიის მეფე მითრიდატე (იბერთა მეფე ფარსმანის ძმა) და კვლავ არმენიის ტახტზე დააბრუნა. კალიგულას აგრესიული პოლიტიკისაგან განსხვავებით, კ. I კავკასიაში უფრო ფრთხილ და თანმიმდევრულ პოლიტიკას ატარებდა. იბერიის მეფე ფარსმან I-მა თავისი ძმა, არმენიის მეფე მითრიდატე რომაელთა სანქციის გარეშე მოაკვლევინა და იქ თავისი შვილი, რადამისტი გაამეფა;

რადამისტმა არმენიაში ფეხი ვერ მოიკიდა და ფარსმანმა, რომის ზენოლის შედეგად, რადამისტი მოაკვლევინა. რადამისტის მოკვლით პართელებმა ისარგებლეს და არმენიაში უფლისწული ტირიდატე გაამეფეს (52 წ.), რაც კ. I-ის კავკ. პოლიტიკის კრაზი იყო. კ. I-ის მნიშვნელოვან როლს ანიჭებდა იბერიის სამეფო ოჯახის სომხეთში დამკვიდრებას, მაგრამ

კავკასიაში მდგომარეობა მალე აირია; 54 იბერებმა არმენია დაკარგეს და იგი პართიის ხელში გადავიდა. კ. I მონამლა ცოლმა აგრიპინამ. მისი ფერფლი დაკრძალულია რომში, ავგუსტუსის მავზოლეუმში. კ. I-ს ეკუთვნის 2 ისტ. თხზულება ეტრუსკებისა და კართაგენელების შესახებ.

ლიტ.: გ ა მ ყ რ ე ლ ი ძ ე გ., თ ო დ უ ა თ., რომის სამხედრო-პოლიტიკური ექსპანსია საქართველოში, თბ; 2006.

ლ. სანიკიძე
